

LINKS: Harrie van den Elzen.
MIDDEN: De Rode Topaz is een
stevige, sappige, zoetzure
appel, die bij uitstek geschikt is
voor de biologische teelt
omdat hij bijna nooit last heeft
van ziektes. RECHTS: Elianne
van den Elzen.

Harrie en Elianne van den Elzen in Zeeland

Thuis bij de biologische fruitkweker

Harrie z'n allereerste biologische appeloogst. Hij weet het nog goed. Aan elke boom hangen meer dan 100 appels. Hoe komt hij daar vanaf? Harrie pakt de Gouden Gids, zoekt alle macrobiotische winkels in de buurt op, laadt kistjes appels op de pick-up en levert die af bij de winkels. Dat was toen, in het geitenwollensokken-tijdperk. Nu, zo'n vijftientig jaar later, is Harrie van den Elzen nog steeds biologische fruitkweker in Zeeland. Het is een toonaangevend fruitbedrijf, dat ook levert aan bijvoorbeeld Albert Heijn. Harrie runt het samen met zijn Elianne. Een kijkje in hun boomgaard tijdens oogsttijd én in hun prachtige huis.

Tekst: Simone van Heiningen. Fotografie: Joyce Vloet. Styling: Ans Verwegen

Droomhuis

BOVEN: De mooie Belgische baksteen en klassieke leien geven het huis zijn traditionele karakter. De vijver groef Harrie zelf. ONDER: De bomen worden bij hun jaarlijkse snoeibeurt in een zuilvorm geknipt. Zo kunnen ze dichter bij elkaar geplant worden en het plukken kan gewoon vanaf de grond.

'En toen kreeg ik verkering met een meisje uit Zeeland, een dorpje een paar kilometer verderop. Elianne'

hij wou eigenlijk 'in de kippen'. Maar toen Harrie van den Elzen (57) van school kwam, was dat deel van zijn vaders boerenbedrijf al vergeven aan een broer. Harrie werd keurmeester van vlees. 'Ik ben wel van het vroege opstaan. Dus om 5 uur liep ik al ergens in een slachterij. En 's middags werkte ik vaak op het tuinbouwbedrijf van een van m'n broers.' Harrie is opgegroeid in Uden op een boerderij in een gezin met acht kinderen. Hij was altijd buiten. 'En toen kreeg ik verking met een meisje uit Zeeland, een dorpje een paar kilometer verderop.' Met dat meisje, Elianne, is Harrie getrouwd. Elianne (51) is ook opgegroeid met de voeten stevig in de Brabantse grond. Harrie: 'Elianne's vader was boer, maar had geen opvolgers. In 1989 huurde ik een perceeltje van hem en ik plantte appelbomen. Ik had het niet

meer zo naar mijn zin als keurmeester. Ik was wel naïef om er zo in te stappen. Ik had weinig verstand van appels en wist eigenlijk niets over biologisch boeren. Maar ik wilde niet spuiten met gif. Ik dacht ook dat zo telen zou schelen qua werk. Ik wist toen nog niet dat de biologische teelt juist veel arbeidsintensiever is dan 'gewoon' boeren.'

De eerste oogst

Harrie: 'Als biologische boer mag je niet meer doen dan goede verzorging geven. Maar zo'n appelboom wordt aan alle kanten belaagd. Dus moet je continu op zoek naar de natuurlijke balans tussen aanval en verdediging. Zaa je worteltjes en de boel mislukt, dan ploeg je het land om en probeer je wat anders. Maar ik had appelbomen. Dat is drie jaar wachten voor je resultaat ziet. In de tussentijd volgde ik cursussen. Ik haalde mijn SKAL-certificaat. Dat staat voor naleving van biologische productievoorwaarden. En toen was het zo ver. De allereerste oogst van fruitteeltbedrijf De Boomgaard. Als kind zag ik aan de paar appelbomen van mijn vader misschien tien, twaalf appeltjes hangen. Maar ik had minstens honderd appels per boom. Een gigantische oogst, maar ik had geen afnemers. Ik pakte de Gouden Gids en belde alle macrobiotische winkels af. Ik had appelkistjes gekocht, legde stro onderin, appeltjes erop, kistjes in de pick-up en rijden maar, naar die winkels. Het ging goed. Ik plantte nog een hectare bij en uiteindelijk kocht ik het land van mijn schoonvader. De boerderij, wat verder richting het dorp, ging naar Elianne's zus. En wij woonden zeven jaar lang in de schuur.' Visioenen van badden in de teil en bibberen in de winter... 'Nee, zo primitief was het niet. Onze drie kinderen zijn er opgegroeid. Teun (20), Fleur (18) en Siebe (15). En we waren van alle gemakken voor-

DEZE PAGINA: Met de Dalinco won Harrie in 2012 de prijs voor 'Beste Appel van Nederland'. **RECHTERPAGINA,** met de klok mee vanaf links: boven: Rode Topaz. Het pluktreintje. Harrie en Elianne persen een deel van de oogst tot sap, dat bij hen te koop is. Het plukteam. Ook al gaat het hier om laagstambomen, af en toe is toch een ladder nodig. Het pluktreintje bestaat uit een trekker met zes wagentjes. In de houten kisten gaan de perfecte appels (350 kilo per kist), in de blauwe de wat minder mooie.

Een overheerlijk appeltaart-recept vind je op pagina 78

Binnen&buiten

'Ik dacht dat het zou schelen qua werk. Ik wist toen nog niet dat de biologische teelt juist arbeidsintensiever is dan 'gewoon' boeren'

Oogsttijd

DEZE PAGINA, met de klok mee vanaf linksboven: Op de 70 cm dikke muren zit 8 cm leem. Het huis in de ochtendnevel. Voor het sap wordt een melange van rassen gebruikt. De tafelpoten werden uit hardsteen gehakt, naar een ontwerp van Kees de Louw. Klassieke elementen maken het huis tijdloos. Bankje naast de leemkachel. RECHTERPAGINA, met de klok mee vanaf linksboven: Elianne met Jacky. Een echte vensterbank. In de uit blokken leem opgebouwde leemkachel stookt Harrie zijn gerooide fruitbomen. De AGA is favoriet bij Harrie én de hondjes.

zien. Maar op een bepaald moment zei de gemeente dat er een bedrijfswoning moest komen.'

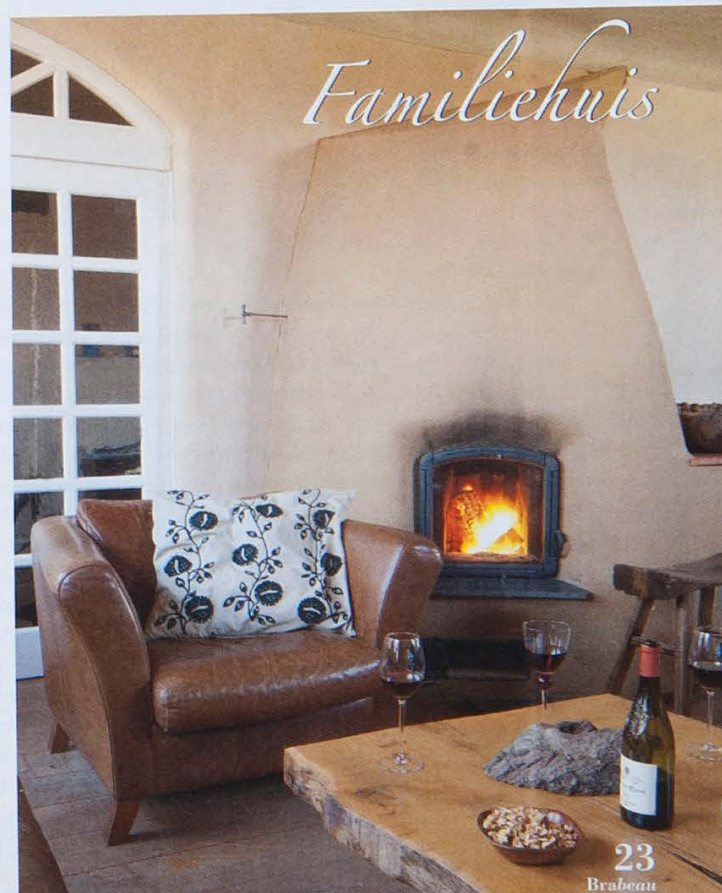
Leemstuc en de Aga

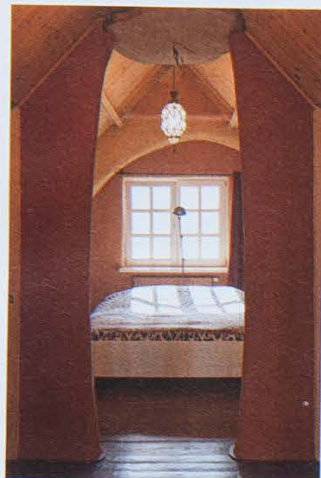
Wat bij binnenkomst in het huis meteen opvalt is de karakteristieke leemstuc op de muren. Elianne: 'In het begin was ik niet meteen overtuigd van die keus. Want de kleur van leemstuc is door en door. Het pigment wordt door de leem gemengd. Eigenlijk zit je aan die kleur vast. Pas geleden hebben we een wandje laten sauzen in een andere kleur. Is mooi geworden, maar het kenmerkende leemstuc-effect is wel een beetje weg. De lemmers, onder leiding van Ger van Haarlem, hebben hun werk op een kunstzinnige manier uitgevoerd. Echt vakmannen. Van hun hand is ook de bijzondere kapstok en de vensterbank waarin je kunt zitten. Wij leverden het hout, zij deden er iets moois mee. Het was voor het eerst dat zij een heel huis in leemstuc deden. Wij hielpen wel mee. Ook met het aandragen van ideeën, zoals voor de boomtak door de muur van een van de

slaapkamers. Op de begane grond zit trouwens overall wandverwarming. Maar omdat de muren zo dik zijn en door de traditionele AGA in de keuken, stoken we eigenlijk amper. Die AGA was een flinke investering. Harrie houdt van koken en wilde per se zo'n AGA net als de burens bij hem thuis vroeger hadden. Om op een traditionele AGA te koken moet je hem wel continu laten branden. Pas geleden hebben we een van de kookplaten bovenop vervangen door twee gasbranders. Zo kunnen we 'm uitzetten en toch koken.'

Oogsttijd

De Jack Russells Jacky en Spiky hollen over het erf richting de vijver. Die vijver heeft Harrie trouwens eigenhandig gegraven. De appelkwekerij was Harrie's idee en zoals het een nuchtere Brabantse boerendochter betaamt, dacht Elianne in het begin wel even 'Hm, eerst zien, dan geloven'. Inmiddels werkt zij hard mee in het bedrijf. Ze neemt de administratieve kant helemaal voor haar rekening. Elianne: 'Vooral rond de oogsttijd

BIOLOGISCH FRUIT KOPEN?

Meer weten over het biologische fruitbedrijf van Harrie en Elianne van den Elzen? Kijk op de site www.biologischeappelsnperen.nl. Ben je in de buurt van Zeeland? Rijd dan vooral even langs Korte Dijk 2. Op het erf staat een boerderijautomaat waar je heerlijke biologische appels en peren kunt kopen (let op: alleen cash, geen pin).

SPECIALE LEZERSAANBIEDING

Workshop Biologisch Fruit

Speciaal voor de lezers van Brabeau hebben Harrie en Elianne een arrangement samengesteld met een workshop Biologisch Fruit. Na kennismaking met koffie/thee en huisgemaakte taart van biologische appels geeft Harrie een snoeidemonstratie in de biologische appel- en perenboomgaard. Daarna is er een proeverij van de diverse biologische appels en peren die op dit bedrijf geteeld en gesorteerd worden en bezoek je de in werking zijnde sorteerinstallatie. Tijdens de afsluiting met een lekker appelsapje of perensapje is er gelegenheid om vragen te stellen over de teelt. Rond 17.00 uur ga je huiswaarts met een cadeau-tasje met biologische eigen producten.

Wanneer: ma 9 februari 2015 van 13.30 tot 17.00 uur.

Kosten: € 25 p.p., incl. appeltaart, koffie, thee en sapjes.

Waar: Fruitbedrijf Van den Elzen, Korte Dijk 2, 5411 BJ Zeeland (NB), www.biologischeappelsnperen.nl

Aanmelden: vóór 1 december 2014 via de mail harrie@biofruit.info o.v.v. Brabeau-arrangement, naam en adresgegevens. Bij over-aanmelding kom je op een wachtlijst en wordt er een tweede datum geprikt

De favoriete adressen van Harrie & Elianne

fijneVENT

Het team van fijnevent organiseert evenementen. Van kleinschalige feesten tot events voor een megapubliek. Van de Dutch Design Week tot een VIP experience tijdens de Night of the Proms. Heb je zelf of met je bedrijf iets te vieren? fijnevent luistert, creëert en verrast.

fijnevent, Haven 14a, 4931 AH Geertruidenberg, 0162-574140, www.fijnevent.nl

Hullie Speelboerderij
Hullie Speelboerderij in natuurgebied de Maashorst is een leuk dagje uit voor kinderen. Skelteren, klimmen, pizza's bakken, knutselen, trampolinespringen... Er is van alles te doen, buiten én binnen. Terwijl de kinderen lekker spelen, kunnen pap en mam of opa en oma koffie drinken, lezen, en ook gebruik maken van (gratis) Wifi.
Hullie Speelboerderij, Canadasweg 3a, 5406 TS Uden, 0413-257534, www.hullie.nl

Tuinderij DE TWEE LINDEN

Bij de biologische tuinderij De Twee Linden in Reek kun je, als je binnen het bezorgingsgebied woont (zie website), een abonnement nemen. Je krijgt dan wekelijks een kistje thuis- bezorgd, gevuld met 6 à 7 verschillende groenten. 's Morgens geoogst, 's middags op tafel. Langskomen in de boerderijwinkel kan ook.
De Twee Linden, Schaijksestraat 17, 5375 KC Reek, 0486-476048, www.2linden.nl

Snappels

Snappels is een 'uitvinding' van Harrie. Lekker krokante stukjes gedroogde biologische appel met schil. Honderd

procent natuurlijk. Geen

kleur- en smaakstoffen of E-nummers. Lekker als snack tussendoor, of in de yoghurt als ontbijt. Omdat de appel tijdens het maakproces van de Snappels verhit is, kunnen ook mensen met een appel-allergie ze gerust eten.

Te koop bij Harrie & Elianne van den Elzen, www.biologischeappelsnperen.nl

Kees de Louw BUITEN- EN BINNENPROJECTEN

'Voor Kees de Louw is niks te gek', aldus Harrie van den Elzen. 'Hij kan echt alles ontwerpen. Of het nu gaat om tuinen of interieurs.' Dus vind je het huis, het interieur en de tuin van Harrie en Elianne mooi? Contact opnemen met Kees dan maar.

Kees de Louw Buiten- en Binnenprojecten, Schutsboomstraat 62, 5374 CD Schaijk, info@keesdelouw.nl

Aardbeien VAN JAN

Bij Aardbeien van Jan regeert het zomerkoninkje vanaf begin april tot maar liefst eind december. En die trek je dan

Leuk! Persoonlijke tips

BOVEN, met de klok mee vanaf linksboven: Het leemstuc leent zich goed voor afgeronde vormen. Ook in natte ruimtes kan leemstuc goed gebruikt worden. De Rode Topaz. De plukkers. De tak door de muur was Harrie's idee en werd uitgevoerd door de leemstukadoers. De honderd jaar oude eiken planken vond Harrie bij een houtzagerij. Hij moest zelf de flinke stapel hout die erop lag weghalen en netjes weer terugleggen.

